

ചെറുപ്പപ്പുറം

സാഹിത്യത്തിലായം പ്രസിദ്ധീകരണം.

ചെറുപ്പപ്പുസ്തകം

പ്രസ്താവകൻ:

പണ്ഡിതർ

മേലങ്ങത്ത് അച്ഛൻ തമ്പുരാൻ

സാഹിത്യനിലയം, പ്രസിദ്ധീകരണം.

പകുപ്പുവകുപ്പ്
സാഹിത്യനിലയത്തിന്.

മൂന്നാം പതിപ്പ്
1954

മുദ്രണം:

സാഹിത്യനിലയം പ്രസ്സ്

വില 12 അണ്.

SAHITHYA NILAYAM PUBLISHING HOUSE,
KALLOOR - ERNAKULAM

സമർപ്പണം

മദ്രാസ് സർവ്വകലാശാലക്കാർ 1944—ലെ ഇൻറർമീഡിയേറ്റ് പരീക്ഷയ്ക്ക് “ചെറുപ്പപ്പുറാരം” ഒരു പാഠ്യപുസ്തകമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. അതിന്നു ശുഭകൊല്ലംമുമ്പ്, 1929-ലാണ്, ഞാൻ ഇതിന്റെ ആദ്യപതിപ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. സാഹിത്യ ഗുണമുള്ള കറേ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു, എന്റെ നിർദ്ദേശത്തിലും കൈച്ചിലവിലും പണ്ഡിതർ മേലങ്ങുത്ത് അച്യുതമേനോൻ അവർകളേക്കൊണ്ടുഴുതിച്ചു പദ്യകൃതികളിൽ ആദ്യത്തേതാണ് ഇപ്പുസ്തകം. ‘കുട്ടിവള്ളത്തോൾ’ എന്ന ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ പേരെടുത്ത ശ്രീ. മേലങ്ങന്റെ കറകളുത്തെ രചനാചാതുര്യവും അതിന്റെ സൗന്ദര്യവും ഈ കാവ്യത്തിലുടനീളം തെളിഞ്ഞുകാണാം. അത്ഭുതബോധത്തോടുകൂടി ഈ കവിത വായിച്ചു രസിക്കുവാൻ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും മറ്റും സാഹായ്യമാകുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു ടിപ്പണി എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടു മുണ്ടു്.

ഇപ്പുസ്തകത്തിന്റെ ഒന്നാം പതിപ്പ് പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ പല സാഹിത്യനായകന്മാരും എഴുതിയിരുന്ന അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ഒരെണ്ണം—സഭാസ്മരണാർന്നായ കവിതകൾ ശ്രീ. പി. രാജരത്ന നമ്പ്യാർ അവർകൾ എഴുതിയിരുന്ന ആസ്വാദനം—ഞാൻ അ

നൂതന ഉദ്ധരിക്കുകയും, കാവ്യകലാമണ്ഡലം നിൽക്കുന്ന ലോകത്തിനുമായിത്തന്നെ ആ സാഹിത്യചാതുരന്റെ പാവനസുരണയ്ക്കായി 'ചെറുപുഷ്പഹാര'ത്തിന്റെ ഈ പുതിയ പതിപ്പിനെ സ്നേഹപൂർവ്വം നേതൃകയും ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു. സാഹിത്യനിലയം പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുടെ പേരിൽ സ്തുത്യർഹമായ സഭാ പ്രവർത്തിച്ചു പോന്നിരുന്ന അത്യുജ്വലമായ സമഗ്രസംഗ്രഹം ഈയുള്ളവർക്ക് ഒരിക്കലും വിസ്തരിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. സാഹിത്യകലാസരണായിരുന്ന ആ പണ്ഡിതവരേണ്യന്റെ നിത്യശാന്തിയ്ക്കായി, 'സാഹിത്യനിലയം' ഭക്താദരപരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രാവീണ്യപ്രദമായ ഹാരമായിരിക്കട്ടെ, ഈ 'ചെറുപുഷ്പഹാരം'!

സാഹിത്യനിലയം }
കുലർ }
എറണാകുളം }

കേ. എ. ചോറ്റു

ആസപാദനം

“സത്യനാഭം’ പത്രാധിപർ ശ്രീമാൻ കേ. എ. പോൾ അവർകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ‘ചെറുചുഷ്പഹാരം’ ആശയപരിശുദ്ധികൊണ്ടും രീതിമാധുര്യംകൊണ്ടും അനുവാചകഹൃദയങ്ങളെ ആവർജ്ജിക്കുവാനും അതേസമയംതന്നെ അവയിലെ മാലിന്യങ്ങളെ മാർജ്ജനംചെയ്തുകൊടുക്കുവാനും പര്യാപ്തമായിട്ടുള്ള ഒരുത്തമ ഖണ്ഡകാവ്യമാകുന്നു. ഭിന്നവൃത്തങ്ങളിലായി ഒരുത്തറിൽ പരം ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയ ഈ ചെറുകൃതിയിൽ വൈവിധ്യവും വൈചിത്ര്യവും ധാരാളമുണ്ട്. വാസനാഭാസൂരമായ ഇതിലെ കവിതാസരണിയിൽ ലീനചിത്തരായിത്തീരുന്ന സഹൃദയന്മാർ സ്വർഗ്ഗീയമായ ഒരു അഗ്രാഭൂമിയിലേയ്ക്കാണ് നയിക്കപ്പെടുകയെന്നതു് ഇതിന്റെ ഒരു പ്രത്യേക വൈശിഷ്ട്യമത്രേ. കാവ്യകാരന്റെ ശയ്യാഗുണം വിശിഷ്ട അഭിനന്ദനീയമായിരിക്കുന്നു.”

പി. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ എം. എ-

ചെറുപ്പപ്പുസ്തകം

I

അഖണ്ഡസത്യശ്രുതിയാൻസാക്ഷാൽ
സ്നേഹത്തിനെപ്പലവിധായ"മുഴക്കി
സർവ്വേശ്വരസന്ദേശസമർപ്പിപ്പാടി
ശ്രീയേശുദേവൻ വിജയിച്ചുമേന്മേൽ.

2

പിറന്നപ്പൽക്കൂട്ടിലമൻകൊണ്ടു
നരാജ്ജിതം പാപമനുസ്തരിക്കെ,
ആയേശുവിൻ പിഞ്ചകതാരിലെത്ര
തുടച്ചു മുടന്നു തുടിച്ചതില്ല?

3

ആത്മജ്ഞം താരകമൊന്നുദിച്ചു
വിളംബരംചെയ്തു തദീയജനം:
എന്നാലതന്നത്തെ മനുഷ്യനുള്ള
മനസ്സമസ്തിൽബത! മാഞ്ഞുപോയി!

— 6 —

4

തന്നിൽത്തിളങ്ങും നിധികണ്ടെടുക്കാ-
നശക്കുമായ് പാഞ്ഞു തദന്ധലോകം!
ഇരുട്ടിലാവെട്ടുമുദിച്ചുനിന്നി-
ട്ടിരുട്ടറിഞ്ഞില്ലതിനെത്തദാനീം!

5

എന്നാലുമപ്പൈതൽ ചൊഴിച്ചുനവു-
സ്തോതവുദിവുദുപുതികന്ദു ഞര
അപേതമുത്തായ ജഗത്തിനുള്ള
മുത്താരിനേറീ വിലസദചികാസം!

6

ആ വിശവയന്ത്രത്തെ നയിച്ചുമനോ-
ട്ടിതേവരെപ്പോന്നിതു കാലചക്രം:
ഇതെന്നുമിമ്മാതിരിതന്നെ—പക്ഷേ
വൃഥാവിലായ് സ്തോഹരണം പലക്കും.

7

ആ യേശുവിൻ തൂക്കുനിവേദിച്ചുവു-
പ്രസാദധാരാർവിഭൂതപമേനി
സ്തോഹാഹവത്തിൽച്ചിലരിജഗത്തിൽ
ജവാലയത്തീ ജയവൈജയന്തി.

—7—

8

ആ സ്നേഹിസൈന്യത്തെ വൻവിളിച്ചു
നിരത്തിനിത്തുന്നു ദിദൃക്ഷുവായി:
മിന്നുന്നതുമായതിലങ്ങൊരുദൃശ്യം—
താരം മനോജ്ഞം “ചെറുപ്പപ്പ”സംജ്ഞം.

9

സുഗന്ധിയാമച്ചെറുപ്പവിനുള്ള
മാധുര്യവും മഞ്ജുതയും മഹസ്സം
സ്വപകീയ മാർഗ്ഗീയ സുഗീയമാന—
ഗുണങ്ങളായ്ത്തന്നെ തുലോം ചമഞ്ഞു.

10

കുന്നില്ല കണ്ടില്ല കഴുപ്പമില്ല
കല്ലില്ല മുളുളില്ല കടുപ്പമില്ല
സ്വപ്നത്തിലെത്താനവളിട്ടമാർഗ്ഗം
സുഗമ്യവും രമ്യവുമായ്ജയിപ്പു.

11

വിനൂലമാം ശൈശവ, മീഷലഹ
വിശ്വാസ, മുരത്തിങ്ങിയ കീഴടക്കം—
ഇമ്മൂന്നിനാൽ താനവൾ തീർത്ത നാക—
പുരിയ്ക്കു നമ്മൾക്കു കരക്കുമാർഗ്ഗം.

12

മന്നിങ്കലെത്തുണ്ടൊരു പൈതലിന്റെ
മനസ്സിനെക്കാൾ മഹനീയമായി?
അതിന്റെ മുഖിൽപ്പുനീനിർപ്രസൂന-
സുഗന്ധവും മാധുരി താഴ്ന്നതല്ലോ?

13

അപങ്കിലസ്സേഹമയ്യഖമേറു
വിരിഞ്ഞകൈശോരകമാനസാന്തം
പുലച്ചയിൽ പൊന്നിളവെയ്ലുകണ്ട
തണ്ടാരുപോൽ കണ്ണു കവന്നിടുന്നു.

14

വിശുദ്ധതാദർപ്പണമായ് ലസിപ്പു
വിലാസലോലം ശിശുവിൻ കപോലം;
തദന്തരംഗം സതതം ഭജിപ്പു
സ്വച്ഛീയസംഗീത തരംഗസംഗം.

15

മനഃസ്ഥിതിയ്ക്കന്തരമാൻ കൊച്ചു-
പൈതങ്ങളായ് തീരുക നമ്മളെല്ലാം;
എന്നേ നിനയ്ക്കുപടി സിദ്ധമാവൂ!
സ്വാരാജ്യസമ്മേളന ഭാഗ്യയോഗം.

16

ഇത്തപസാരതെയുദാഹരിപ്പാൻ
ശിശുസ്വരൂപത്തെയെടുത്തുദൈവം:
ചേലേന്തിയോരച്ചെറുപൈതലല്ലോ
മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിനു മാതൃദർശി.

17

ദൈവം സദാ നമുക്കുകൂടെയത്രേ;
നമ്മേ മറക്കില്ലവെന്നൊന്നുകൊണ്ടും:
അഹോ! നവം സ്തംഭനിഭം പ്രകാശം
മൊന്നുണ്ടു ചാത്തുന്നിതു ചക്രവാളം!

18

ഉതിർന്നൊഴുകുന്നതു വിശ്വപ-
രംഗത്തിലെല്ലാം രമണീയരശ്മി;—
അതല്ലയോ യേശു മഹേശ്വരൻ
തൂക്കുയിലഞ്ചുന്നൊരു കൊച്ചുപുഷ്പം!

19

ആ യേശുവിൻ കണ്ണിനു കഴുകുതെ-
ക്കലർത്തിയക്കമ്പുക മിന്നിടുന്ന
അവന്റെ യുഗ്മത്തുണ്ടലരിൻദളത്തിൽ
പതിഞ്ഞ മഞ്ഞിൻകണമെന്നുപോലെ.

20

രക്തംചൊരിഞ്ഞില്ല, മതപ്രസംഗം
ചെയ്തില്ല, വിക്രാന്തികളൊന്നുമില്ല;
ലഘുത്വവും സ്നേഹവുമീശ്വരന്റെ
സിംഹാസനോപാത്ഥമവരുംകുന്നല്ലി.

21

സ്നേഹം നിജം സൽക്രിയകൊണ്ടുതന്നെ
നിരീക്ഷമാണെന്നതിനുള്ള ലക്ഷ്യം
വാഴാനമൊത്തായചര വാനിൽനിന്നു
വഷിയ്ക്കുമഹല്ലസുമങ്ങുതന്നെ.

22

അപ്പൂക്കളെക്കൊണ്ടുവരൂ നാകലോക-
സിംഹാസനം സൗരഭസാന്ദ്രമാക്കി,
സഭാ വലംവെച്ചു പൊഴിച്ചിടുന്തു
സുതീതകം സ്നേഹമധുളികാർദ്രം.

23

പാട്ടാണവരുകൊപ്പൊഴുമേതു മുളളിൻ
പടർപ്പിലെപ്പൂക്കളെ നുള്ളിയാലും:
ഏതയ്ക്കുതിൻ മുളളിനു മുച്ഛയേറ-
മത്രയ്ക്കു തീതിയ്ക്കു കൊഴുപ്പുമേറും.

24

ഭിരംഗമിച്ചോരു ഭിന്നം മുതൽക്കു
പരക്കവേ വിസ്തൃയമാം വിധത്തിൽ
ആക്കൊക്കെയെന്നൊക്കെയനുഗ്രഹക്കുടൾ
ചെത്തില്ലയിക്കൊച്ചതരേഴ ഭൂവിൽ?

25

എന്നെന്നാമക്കൊച്ചതരേഴയാൾ തൻ
സന്മാഗ്ദ്യം സ്നേഹവുമുള്ളുറപ്പും
സ്വഗ്ദ്യത്തിലെജ്വാലപതയെശവത്തിൻ
മഹോത്സവം നമ്മളിലേറ്റിടട്ടേ.

II

കുരിശിനരികെ നിന്ന ശിഷ്യനോടായ്
മിശിഹ:—“ഇതാ ജനയിത്രി”യെന്നുചൊല്ലി:
കരളിനു കളിർ ചേർത്തു പാപികൾക്കീ
മൊഴിയുടെ മറൊറാലി മഞ്ഞുകട്ടപോലെ.

2

ജയവതി ജഗദംബതന്റെയോമ-
ന്നിമകനേകിയൊരീമഹോപദേശം
പ്രണയമയസുമുഖമെഴുതിപ്പി-
ച്ചിതു ജനതയ്ക്കെഴുമാത്മവാദിതോരം.

3

വഴിയുഴറിയ പൈതലിന്നകസ്താൽ
പ്രിയജനനീപരിരംഭണം ലഭിച്ചാൽ
അതുവരെയിതൾ കൂമ്പിനിന്നൊരുമപ്പ-
ല കളിർതാനമയുളി തുകമല്ലൊ.

4

മണിരവരമണീയഗാനമാധവീ-
ലഹരികളിൽ ശിശു, ലാസ്യമാന്ദിടുമ്പോൾ
തളപരിഭിശിയെത്ര ദൈവദൂത-
ചിരകകൾ പൊൽക്കുതിർ ചിന്നിമിന്നുകില്ല?

5

ഭുവനജനനി മേരിതൻ വിശുദ്ധ-
പ്രണയമിളംപനിനീർമലക്സനേരാം:
അതിനുടെ നിറമെത്ര ശുഭമമ്പാ-
ന്നതിനെയിണക്കുക ഹൃത്തടത്തിൽ നമ്മൾ.

6

അതിനുടെ, ഹിമവെൺമയോലുമോരോ-
രിതളുകളും ചൊരിയുന്ന ദിവ്യഗന്ധം
അനഘതയൊടു നിത്യമങ്ങയത്തി-
ടണമണിചാത്തി വിധത്തിലേയ്ക്കുതന്നെ.

7

അതിനതകിയതാമനന്യസാധാ-
രണ, ഗുണമുറൊരു വെണ്മയെപ്പരക്കെ
തടവുക തടവറുതാണുദൈവ-
പ്രണയവിവസപദൃഷ്ടകരങ്ങളാലേ.

—14—

8

മതിമതി“മരിയമ്മ”യെന്നൊരേകം
പദമുലകിൽക്കുന്നകാതപം പരത്താൻ;
അതിനുടെ കതിരിന്നു കൂത്തരങ്ങായ്
വിലസുകയാം ‘ചെറുപ്പപ്പ’മങ്ങുവാനിൽ.

9

ജനനിയുടെ സഹായമാന്യന്മാർ—
ത്തെളിവൊടുപോയ കപോതകം കണക്കേ
തനതിടമവർഷേൻ ദൈവസിംഹാ—
സനഭൂവി കൊച്ചുതരേര പേരലാഭം.

10

ഉലകിനു നവജീവനേകിടുന്നു—
ണ്ടവളുടെ ജീവിതസൗരഭങ്ങളെക്കൂടും;
അതുകളുഖിലരാജ്ഞിതൻ നിരപ്പ്—
പ്രണയമരന്ദധരസരങ്ങളല്ലോ?

11

മിഠിഹയുടെയുമാവിശുദ്ധയാളാ—
മവളുടെയും ജനയിത്രി ഒന്നതന്നെ;
അനൗപമവളിലത്രമാത്രമാത്മ—
പ്രിയത പതിച്ചിതു മേരി മേല്ക്കുമേലേ.

12

തിരുമിശിഹമകൻ പൈതലല്ലീ
പെരുതുകുതുഹലമുററ പുണ്യരാശീ?
അവരുടെ പരിരംഭണോവത്സവത്തിൻ
സുഷമ ഹിമോപമവെണ്മയേന്തിടുന്നു.

13

മനുജരുടെ ശിശുക്കളൊത്തുമേളി-
ച്ചരുളുവതാം തിരുവേണുവിൻ വിനോദം
അവരുടെ വിമലാന്നരംഗമെല്ലാ-
മവനുടെ വിശ്രമപുഷ്പവാടിയല്ലോ?

14

അവനുമരിയപൈതലും സലീലം
കരളകരതമിലലിഞ്ഞു സല്ലപിക്കേ,
നിഭൃതമവനിൽനിന്നു നിഴ്ളിച്ചു
കളമകരന്ദ്രധരീധൂരീണതാനം.

15

മിശിഹയുടെ വിശുദ്ധചുംബനത്തിൻ
മധുരത കൊച്ചു തരേഴയേററനേരം
അവളിലുദിതമായ ദിവ്യഹർഷ്
പ്രചുരിമ വാഴ്ത്തുക വാക്കുകൾക്കുസാദ്ധ്യം.

—16—

16

സ്വയമവളുടെ ചിത്തമീശ്വരാനു-
ഗ്രഹണിയേന്തി നിതാനനമുമായി,
പരിണതഫലവായ്ക്കൊണ്ടുനല്ലിൻ-
കൊടിയുടെ പൊൻകണലോലയെന്നപോലെ.

17

കടലിനുടെ ഗഭീരതയ്ക്കകത്തു-
ങ്ങൊരുജലബിന്ദു പതിച്ചുപോലെയപ്പോൾ
അവളവനിലതാ! ലയിച്ചു! രേഷി-
ച്ചിതു കനകക്കുതിർത്തുകി യേശുമാതം!

18

അധികമധികമുജ്ജ്വലിച്ചുകത്തു-
ന്നതിനതിയാകിയ മത്സരാശയോടേ
പ്രണയശിഖിശിഖാഞ്ചലങ്ങളുൾച്ചേ-
ന്നുവളിലെരിഞ്ഞു തെളിഞ്ഞു പൂണ്ണരോഭം.

19

വിരചിയ്ക്കുവതുണ്ടവരക്ഷവേണ്ടി-
ജഗദീശൻ പല വിസ്മയങ്ങളേയും
അവളുമൊഴുകുകെന്നിറച്ചുനുള്ളി-
പ്പനിനീർപ്പൂക്കൾ പൊഴിയ്ക്കയാംപരക്കെ.

ഭൂവിൽ കൊച്ചുതരേര തുകിവരുമ-

പുഷ്പങ്ങൾതൻ സൗരഭം

ദോഷവിൽത്തന്നെ തിരിച്ചുചെന്നുകൂടും-

ശീയേശുവിൽ ചേർക്കിൽ,

ആ വിരേപശപരഭ്രൂപീംനികടം

പ്രാപിച്ചു നിർവ്വില്ലമായ"

സേവിഷ്ഠാം നിയതം നമുക്കു വഴിപോൽ

നിർവാണനിത്യോത്സവം.

III

കാരം വെയിലുമേലൂന്ന
കമനീയസുമാവലി
നേടുന്തു ക്രിസ്തുവിൻ സ്തിര-
മുത്തുമായ് ഹൃദയസാദരി.

2

വയൽപ്പുറം തിരിപ്രസ്ഥ-
പ്പിച്ചുകുപ്പുമാണവൻ;
തന്നെത്തന്നെ സമസ്തം
കൊടുക്കുന്നവനാണവൻ.

3

വിജ്ഞാപവും വീരതയും
വീരയുന്നവനല്ലവൻ:
എങ്കിൽ? തൻചുറ്റുമുണ്ടല്ലോ
സിദ്ധരും ദൈവഭൂതരും.

—19—

4

വൈശ്വദേവത്തിൻ മഹാഭക്തം—
മായ കൊച്ചുതരേഴയൊരും
സാനമാലതിയിൽപേൻ
മഞ്ജുവാം മഞ്ഞുതുളിയാം.

5

അനാഡംബരതസ്സുള്ള
മഹത്വം വ്യക്തമാക്കുവാൻ
വാഴുന്ന വയൽപ്പുവായ്
വാണു യേശുമാഹേശ്വരൻ.

6

ലഘുതം വിനയം സ്നേഹം—
മെന്നീ മൂന്നു ദളങ്ങളെ
ധരിച്ച ഭൂഷയായ് നിത്യം
മനാഡംബരതാ ലത.

7

ത്രിമൂർത്തികയായോരി—
ക്കാടി കൊച്ചുതരേഴയിൽ
തഴച്ച നമ്മൾക്കേകുന്ന
ദിവ്യപുഷ്പഫലങ്ങളെ.

8

ഉണ്ണിയേശുവിനെസ്സേഹ-
വെണ്ണിലാവിലലിക്കവേ
അവരക്കുള്ള കരൾത്തിങ്കൾ
വിളങ്ങി നിഷ്കളങ്കമായ്.

9

ആത്മശുദ്ധിപരീക്ഷിക്ക-
യെന്നലീലയ്ക്കു മാത്രമായ്
ഉണ്ണിയേശു വിനോദിച്ചു
കളിപ്പന്തിവളല്ലയോ?

10

വിലയുള്ള കളിപ്പന്ത-
മെടുകാ ബാലരെപ്പൊഴും
വിലതാഴ്ന്നൊരു പന്തായാൽ
വെടിയാ കയ്യിൽനിന്നവർ.

11

നാം താഴ്ന്നാൽ നമ്മളെല്ലാവരും
സ്നേഹപൂർവ്വമായത്തിടം;
നാം യോഗ്യരെന്നു നാമോർത്താൽ
നമ്മളെത്താഴ്ത്തീ മീശപരൻ.

12

നമ്മൾ നമ്മുടെ കർത്താവിൻ
കളിപ്പന്തു കൾതന്നെയോം:
പരീക്ഷാർത്ഥം നമ്മളെക്കൊ-
ണ്ടെന്നൊക്കെച്ചെയ്തില്ലവൻ?

13

ദൈവത്തിനുള്ളവിശ്വസ്ത-
ലീലാവസ്തുക്കളാകുവോർ
കാൺമുദ്രാഖത്തിലാനന്ദം
ഹാ! നിരാശയിലാശയും.

14

പരിശുദ്ധകുടുംബത്തിൻ
ചിത്രമെത്രമനോഹരം!
അനാഡംബരഗാർഹസ്ഥ്യം
രോഭിപ്പതതിലല്ലയോ?

15

നാലുഭിത്തികൾ തീക്ഷ്ണി-
ല്ലൊരുകാരാഗ്രഹത്തിനെ
അവയ്ക്കൊരു കുടുംബത്തെ
ത്തീപ്പാനം കഴിയാ ദ്രവ്യം.

16

ദൈവാനുഗ്രഹമുള്ളോരിൽ
കാണുന്ന ദൈവശക്തികൾ
ദൈവത്തിൻപുഞ്ചിരിയ്ക്കില്ല
ദയാദേവമൊരാളിലും.

17

യേശുവിൻകൈ ഒരുത്തന്റെ
മനോവീണാഗുണങ്ങളിൽ
ഏഴിയാൽ ശാശ്വതാനന്ദം
രാഗങ്ങളുവതുകമേ.

18

ജിജ്ഞാസവിചാരാത്മാവിൽ
ലവൻ കണ്ണൊന്നുമേടുകിൽ
പശ്ചാത്തപിച്ചതേമാത്രം
യ്ക്കതുപുഷ്പിപ്പെടും തുലോം.

19

പ്രസാദിപ്പിയ്ക്കണം നമ്മൾ
ജവനെ;—സ്വർഗ്ഗരാജനെ;
അവന്റെ ദാസ്യം നമ്മൾക്കു
സദാ സ്വസ്ഥദായകം.

—28—

20

കാണാനാശിച്ചുകീഴ്പ്പോട്ടു—
ജീവൻ നോക്കുമ്പോഴൊക്കെയും
തൂക്കണ്ണിനിമ്പമേറുന്ന
മത്സ്യരേ! പുണ്യരാലികൾ.

21

മലയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞെടു
മരുവുന്ന സരോവരം
മിനുക്കുന്നതു നക്ഷത്രം—
നഭശ്രീകൊണ്ടുമാത്രമാം.

22

തന്നിൽദൈവം ചൊരിഞ്ഞൊരാ—
സ്നേഹത്തിൻ ഗന്ധധാരണി
'ചെറുപുഷ്പം' നിജംവീർപ്പാൽ
പരത്തീ പാരിലൊക്കയും.

23

ലഘുതയും സൗമ്യതയും
കൊണ്ടുനമ്മളെ യൊക്കയും
ദൈവസ്നേഹികളായ് തീർത്തി—
ദൂവൽ വാഴ്വു കൃതാത്മയായ്.

24

ആ നൽകൊച്ചതരേശ, യേശുക്രമാ—
മുല്ലപ്പൂവിന്ദ്രാസന—
സ്ഥാനംപുക്കുപൊഴിച്ചിട്ടു നു ചനിനീർ
പുഷ്പങ്ങളെബുദ്ധിയിൽ;
നാനം നമ്മളുമാക്കുകവഴിയേ—
സ്വർഗ്ഗത്തിലെത്താൻ കനി—
ത്താനന്ദത്തൊടൊന്നമുണ്ടവളയ
യുന്ന സുഹൃത്തുസാഖിതം!

IV

അകതാരിലലയ്ക്കമാശകൾ-
ക്കെതിരും സംഖ്യയുമില്ല, നിഷ്ഠയും;
ഉദയാസ്തമയങ്ങൾതാനവ-
യ്ക്കതകംവൃത്തികളെത്രവിസ്തൃതം!

2

അവ മിന്നൽകണക്കു സാനുവും
ഗിരിയുംവിട്ടുകുതിച്ചുപായുമേ,
അഥവാ പൂമുവാരിരാശിപോ-
ലവ ഗംഭീരതരങ്ങളാകുമേ!

3

ശിശുഛെത്തിലവയ്ക്കമാധുരീ-
ഗുണമാധംബരമറകാൺമു നാം.
ഒരു കമ്പുകയീൽസ്തടിയ്ക്കില-
ങ്ങുവയ്ക്കേററം ഹിമവെണ്മയേന്തുമേ,

4

ഒരുതാരകമെന്നമട്ടുഭി-
ച്ചൊരുസുസ്തേഹിയിലുല്പസിയ്ക്കുകിൽ
അവയിൽപ്പലരുന്നപുതമാം
മഹിമാവീരപരമാത്രവേദപുമാം.

5

ഉദയാരുണതുല്യമുജ്ജ്വലി-
ച്ചലകത്തിനുണവേററിയുണയിൽ
അവകൊച്ചതരേരയിൽത്തെളി-
ഞ്ഞുരുതേജസ്സൊടുയൻ മേല്ക്കുമേൽ.

6

പ്രണയത്തിനുവേണ്ടിജീവിതം
ബലിചെയ്തീടണമെന്നവാഞ്ചിതം
സ്തുടരോഭമഭയമവഹ്നിപോ-
ലവളിൽ കത്തിനിറഞ്ഞുനീളവേ.

7

ശിശുയേശുവിനുള്ള സുന്ദര-
സ്വപരമത്രയ്ക്കുവളേ ഹരിയ്ക്കയാൽ
കരളാകെയവന്നകാഴ്ചയായ്-
സ്വയമർപ്പിച്ചവര കീഴടങ്ങിനാൾ.

8

മലർവൃഷ്ടികണക്കവടക്കവൻ
മഹിതാനുഗ്രഹമേറമേകിനാൻ:
അവളോ തെളിവുറവൈവിക -
പ്രണയാഗ്നിയ്ക്കുപഹാരധാരയായ്".

9

നരകാപ്തിയിൽനിന്നു പാപികൾ -
ക്കവനം നൽകിയശേഷവന്ദ്യയായ്"
വിജയിച്ചു വിത്തുലകന്യകാ -
മണിയാമിപ്രണയപ്രദീപിക.

10

കറയറ കലാഗുണങ്ങൾത -
ന്നുറവായ് ശീതളഭാവമുയായ്"
നിറമുറനിലാവുപോലെയീ
മഹിളാമൗലി തുലോം വിളങ്ങിനാര.

11

അതിപാപിയൊരുത്തന്നമ്മ -
ന്നിതുപാശീസ്സുതുറങ്കുപ്പുള്ളിയായ്";
അവനാണെതിരറഘാതക -
പ്രവരൻ, ഹ്രാൻസിനിനാമധേയകൻ.

12

പടുവാണവനെട്ടഭാഷയിൽ;
തൊഴിലോ ക്ഷുദ്രകൃതിപ്രചാരണം;
ഖലഹൃത്തടമാൻ വൈദുഷീ-
ലത കാരകോളഹലാനുവിധമാം.

13

കയറിലൊരുകാണിപോലുമേ
മതവിശ്വാസമവന്റെ ബുദ്ധിയിൽ;
ഇരുളിറമഹാഗുഹയ്ക്കക-
ത്തെളുത്തോ സൂര്യകരപ്രഭാസനം?

14

അവനിൽപ്പരിഭാഷണാഹ്മായ്
ഗുണമായ് വല്ലതുമൊന്നിരിയ്ക്കുകിൽ
അതുതെല്ലൊരു ഭക്തി കമ്പുകാ-
മറിയത്തോടു ഭവിച്ചുവെന്നതാം.

15

അരധൂർത്തനവൻ സ്വദിക്കുവി-
ട്ടഥപാരീസ്സിലമൻവേളയിൽ
നരകോചിതതാഹ്വജീവിത-
സ്ഥിതി പുഷ്പാധികമന്ധകാരമായ്.

16

വഴിപോക്കരെ മൂന്നുപേരെയി-
ക്കരിനൻ കൊന്നുപണം പിടുങ്ങിനാൻ!
ഒരുവാക്കിലുരയ്ക്കിലപ്പരി-
യ്ക്കുവനക്കാലമൊരുന്നിശൈലമായ്!

17

കടുവേഗി മുതിപ്പെട്ടതുവാ-
നടനേ ശിക്ഷ ഹിയിച്ചു ജന്മികൾ;
അപമോർത്തനവും തപിച്ചതി-
ലുവനിക്കഷ്ടദശാന്തരത്തിലും!

18

കൃതദൃഷ്ടിയിൽപ്പിയിൽസ്സമ-
ന്ദുഖനായ്ത്തന്നെമരിയ്ക്കുമെന്നവൻ
ഭരഹംകൃതിയോതി കഷ്ടമേ!
ഭരിതത്തിൻ ഭരവസ്ഥ വിസ്തയം!

19

വനവഹ്നിസമം പടന്നൊരി
വിവരം കൊച്ചുതരേശബാലിക
ഭൃതമെങ്ങിനെയോ ശ്രവിച്ചറി-
ഞ്ഞിതുകന്യാകുലമൗലിമാലിക.

20

ഹതസ്തഗതിയായ സാധുവാ-
മവനെറ്റുമ്മതിമുക്തനാക്കുവാൻ
ഏടി ബാലിക തീർച്ചയാക്കിനാ-
ളനുഭാവൈകപരായണാത്മിക.

21

അസഹായിനിനിയായ് മഹാഭയ-
ങ്കരകാരാഗ്രഹമാന്ദ്യവേണ്ടപോൽ
ഉപദേശമവന്നുനല്കുവാ-
നൊരുപെൺ പൈതലിനേതുമാവതോ?

22

കുളിരുന്ന കുറുക്കുമൊഴിമൊ-
ന്നടനേ കണ്ടുപിടിച്ചു കമ്പുയാരഃ
അതുനിത്യമവന്നുവേണ്ടിയു-
ള്ളഴിയെ പ്രാർത്ഥന ചെയ്യുന്നതാം.

23

ഇതുകൊണ്ടവനിൽപ്പകർന്നതി-
ല്ലറിയത്തക്കൊരു ഭാവഭേദവും
ജയരാലിനി, യേർത്തുവോട്ടുകൈ-
യ്ക്കൊഴിയാതത്വമനചെയ്തിരുന്നപരം

24

“ജഗദീശ്വര! ഭാഗ്യഹീനനാ-
മവനിൽ — ഞാൻസിനിയിൽ — ചൊറക്കണം!
അവിടന്നു സമസ്തബന്ധവും
കരുണാസിന്ധുവുമല്ലയോ വിഭോ!

25

പിഴയെപ്പറയാതെയോ? പിഴ-
ച്ചതിനെപ്പറിയഴൽപ്പെടാതെയോ?
മുതിയേല്ക്കിലുമങ്ങമാപ്പവ-
ന്നരുളിയെന്നിവര വിരചസിയ്ക്കുമേ.”

26

വധവാസരമെത്തി, വീതിയാ-
ന്നൊരുകാരാഗ്രഹവീഥിയൊക്കയും
നിതരാം നിബിഡീഭവിച്ചു വൻ-
ജനവൃന്ദാഗമനിത്യരങ്ങുളാൽ.

27

കരവും കഴലും വിലങ്ങുവെ-
ച്ചദയപ്രേരിതയാനചേഷ്ടനായ്
ഹതഭവ്യാനവൻ നിരാശ്രയൻ
വിധിപോൽത്തുകുമാരം പ്രവിഷ്ടനായ്.

28

നിജവേശ്വനി മുട്ടുകുത്തി നി-
 ല്ലുകയാം കൊച്ചുതരേര നിശ്ചലം
 അഖിലേരനിലത്ഥനാഭ്യായം
 കുതിത്തും കൊന്തയുമേന്തിയങ്ങിനെ.

29

ഒരു മാററവുമേററില്ലതേ-
 വരെയും ഹ്രാൻസിനിതന്നിലേതുമേ;
 കൊലവള്ളി കഴുത്തിൽ വീഴുമെ-
 ന്നൊരുദിക്കായിതവനുകഷ്ടമേ!

30

അതിശയമഖിലകുലമേതുപെട്ടെന്നവൻതൻ
 കരളിലൊരുവികാരം കാണുമാറായിതപ്പോൾ
 “തരികതരികതുങ്ങപ്പെട്ടുപത്തെ”യെന്ന-
 ങ്ങവനലിയവെയല്ലുതീച്ചിതാചാതുനോടായ”.

31

പുരോഹിതൻ നീട്ടിയ ദിവ്യരൂപം
 ചുംബിച്ചിതാ ഹ്രാൻസിനി മൂന്നുവട്ടം
 “ഞാൻ ചെയ്തപോയ” പാതക” മെന്നുപറച്ചാ-
 ത്തപിച്ചുചൊന്നാനവനരൂപവും.

32

“മോചിതനായൊരു ഭവൽ പാപ”മെന്നു-
പുട്ടക്കാരൻ ദൈവനാമത്തിലോതി;
പാപം വീടി ഹാൻസിനിയ്ക്കു, ഷൊഷ്ടം —
പ്രാണാപായം ചേർത്തു ഹാ! മുതൃസ്മയം!

33

ഈമട്ടത്തുമായ് നടന്നവിചരം
പത്രങ്ങളിൽ കാണുവേ
ശ്രീമൽകൊച്ചുതരേഴയേന്തിയമഹാ
സന്തോഷമെന്നോതുവൻ?
നാമഭ്യർത്ഥനചെയ്തിലീശനിവനെ-
പ്പോലെത്രയോ ഹാൻസിനി-
സ്തോമത്തെപ്പരിരക്ഷചെയ്തുകൊ
മേക്കും നമുക്കും ശ്രവം.

V

അകലുഷതരമായും കണ്ണിനും കാതിനും നിർ-
ഭരമവിഷയമായും ഹൃത്തിനഞ്ജനയമായും
അകലെയകലെയിന്നുണ്ടു! ദൈവം സ്വകീയ-
പ്രണയിജനഹിതാത്മം തീർത്ത നാനാപദാത്മം

2

ദയ, വിനയ, മമദപ്രാത്മനാസക്തി, ദൈവ-
പ്രണയ, മിതകളെല്ലാമാണൊരാത്താവുമേന്മേൽ
സുവിമലനിലയേന്തിയൊരാലതാനന്ദസമ്മേ-
ളനസുരഭിലഹീതം സന്തതം തുകിടുന്നു.

3

അതുകനകത്തരസ്സുകൾക്കൊണ്ടു ചിന്താശതത്താൽ
നിരവധി നിധി നിർമ്മിക്കുന്നു നിന്മായമായി;
അതു വിയതിഹനം ദൈവദൂതന്റെ തങ്ക-
പ്പിറകൊളിയിലമന്നും നിത്യമേൽപ്പു വിനോദം.

4

ഇവിടെയെഴുവതൊന്നും നിത്യമല്ലന്തരാത്മാ-
വിനുചിറകുകൾ നിമിത്തം നിതാശാതരംഗം;
വഴി ചെറുതു! നമുക്കാപ്രാവിനെപ്പോലയന്നി-
ട്ടുരളക തിരുദൃഷ്ടിയെക്കൊന്നുമാനദൃഷ്ടി.

5

അഖിലകനകനിക്ഷേപങ്ങളും സ്വപ്നത്തിൽ
ചൊരിയുക; നിധിമേവും ദിക്കിലേ ഏതുമേവു!
സ്രവമവിടെ നമുക്കുള്ളാത്മപോതങ്ങളെത്താ-
നമരണമരത്തിൽ പ്രസ്തുതൻ ക്രിസ്തുദേവൻ

6

ശിശുദശയിലൊരിയ്ക്കൽ ഹൃദി'നൊത്തിക്കൊന്നാ-
യിക വിലസി കടൽത്തീരത്തിലെന്നാലുമായി;
തിരയുടെ തിരുനെത്തിൽ പ്രോജപലിച്ചു തദാനി-
മരണകിരണധൂയൻ ചാരസായാഹ്നസൂര്യൻ.

7

അവളുടെ സവിധത്തിൽസ്സാദ്രമായ് ദൈവദൂത-
ചിറകൊളികൾ തിളങ്ങിച്ചിത്തമുദ്ദീപമാക്കി
അതുചൊഴുതൊരുവെള്ള കപ്പൽ പായും വിടർത്തി-
ക്കതിരവനെതിരായിപ്പോവതാലക്ഷ്യമായി.

8

പടുതയൊടു പടിഞ്ഞാട്ടോടുമപ്പോതകത്തി-
ന്നവളുവളുടെയാത്മാവോടുസാദര്യമേകി;
അവളിലതുപകർത്തി സ്വപ്നരിജയായ് സ്വപേത-
പ്രണയരവിയിലുന്നിപ്പോന്ന തൻ യാനദാവം.

9

പ്രഥമമവളുനന്ദാപേക്ഷയായ് കൂട്ടിവായി-
ച്ചൊരു പദമചിരാൽത്തൻ നിത്യസങ്കേതമായി:
നിറയെനിജമനോവാക്യകമയതത്തിലെല്ലാ-
മവളുതിമികവോട“സ്വപ്നദം”തന്നെ കണ്ടാർ.

10

“ദൂരിതഹരി! ദയാലോ! ദൈവമേ!”യെ-
ന്നുപദമുരചെയ്താൽ സ്വസ്തമുണ്ടോ ലഭിച്ചു?
സ്വയമഖിലചിതാവിൻ വാഞ്ചരിതം നിവഹിച്ചാൻ
നീരതനൈവനവൻതാൻ തല്ലദാഹൻ ജഗത്തിൽ.

11

അമരപുരരഹസ്യം സംവഹിച്ചാൻ മനുഷ്യ-
കുടയമൊഴികളൊന്നും ശക്തമാകുന്നതല്ല;
നിരവധി നിറമേന്തിത്തരമിന്നു നീക്കോ--
ന്നതനിലയിലസംഖ്യം ചക്രവാളാന്തരാളം!

— 97 —

12

അതിനുടെപടമായാൽ ദിവ്യവണ്ണങ്ങൾവേണം
പരമതുപറവാനോ ദിവ്യമാം ജീഹവേണം
അതുകവിതയിലാക്കാൻ ദിവ്യചോതസ്സുവേണം
ത്രിദിവ വിഭവമെങ്ങാ, ഞങ്ങളുരോ! പാഴ് മനുഷ്യൻ?

13

അനവരതസമാധാനത്തിനുല്പത്തിഭൂവായ്
പ്രണയികളുടെ കണ്ണിന്നെപ്പൊഴും പുനിലാവായ്
അമലതയനുവേലം പൂണ്ടുകൊണ്ടുല്ലസിപ്പു
പരമതമമഭയം ധാമമീശാഭിരാമം!

14

അശുകിലവിടെവാഴും ക്രിസ്തുദേവന്റെ തൂക്കെ-
ത്തളിരിനു രുചിരാലങ്കാരസല്ലാരമായി
മികവാടുവിലസുന്ന മേൽമേലിടമാനാ-
യികയൊരു “ചെറുപുഷ്പാ”കാരമായ് സൈപരമായി.

15

അവളുവനെഹരിച്ചു സ്നേഹമർപ്പിച്ചുചേർത്ത-
ങ്ങതിപരിചയഭാരാൽ താതനെച്ചൈതൽപോലേ
അവനുടെതിരുന്നാമം കാതിനും കണ്ണിനും നൽ-
ക്കരമലരിനുമേറീ നിത്യഹർഷപ്രകാശം.

16

പ്രകൃതിയിലനുകമ്പാവായ്ക്കുമുദാരവും കാ-
ണവർ മനുജഹൃദയസ്നേഹപാത്രങ്ങളത്രേ;
സുകൃതികൾ ചിലമ്പനാമുഷ്ണവേണിക്കൊടുക്കു-
ന്നിതു തനതുയിർകൂടി സ്നേഹസംരക്ഷണാത്മം.

17

ഒരു സുമഹിതകാല്പത്തിനുവേണ്ടി സ്വജീവൻ
ത്യജിതമൊഴുകുളഞ്ഞൊന്നല്ലയോ ക്രിസ്തുദേവൻ?
സുദൃഢതരമയസ്സിൻകട്ട കാഞ്ഞിനാലെ-
നതുവിധമവനാലീലോകമാകൃഷ്ടമായി.

18

പ്രണയമഹിമ ദൈവപ്രാർത്ഥനാവൈഭവത്താൽ
സ്തമനഭവമാക്കിത്തരളജ്വലരാക്കി
പലവിധലക്ഷ്യംബങ്ങൾക്കുമുത്തംസമുത്തായ്
തെളിവാട്ട “ചെറുപ്പപ്പം” വാഴ്ചയാം നിർവ്വികല്പം

19

അനഘമയനമേകം സ്നേഹവും ത്യാഗവുംകൊ-
ണ്ടുകിലവളയതം തീർത്തു! നമ്മൾക്കു നൽകി!
അതിനകമടിവെപ്പോരലാപനീനർക്കനാഡം-
ബരത നിയതമെന്നും വേണ്ടപാത്രമേയത്രേ.

താതൻ, തായ, തന്തുജർതൊട്ടവർമുറ-
യ്ക്കൊത്താവിലീനിമല
ശ്രീതങ്കുന്ന നിരപ്പുപ്പുഴമനഘാ-
ലങ്കാരമായ് ചാത്തുകിൽ
ആതങ്കങ്ങളകുന്നു സൗഹൃദസമാ-
ധാനപ്രസാദങ്ങൾതൻ-
പ്രാതഃകാലമഹസ്സിലെന്നുമൊരുപോ-
ലാറാട്ടുമാറായിട്ടും.

ടിപ്പണി

1. അഖണ്ഡസത്യശ്രുതി—അഖണ്ഡമായ (മുട്ടാക്കിയ) തെയ്യക്കുട്ടി, സത്യമെന്ന ശ്രുതി (സ്വരവിശേഷം) സത്യശ്രുതിയ്ക്ക് സത്യവേദമെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. സ്ലേഹത്തിനെ പലവിധം കീഴടക്കിയത് അതിന്റെ പരമമായ പ്രാധാന്യം കാണിച്ചുനൽകുന്നു. സത്യസന്ദേശസദൃശത—സത്യപരന്റെ സന്ദേശവചനം.

2. നരജിതം പാപം അനുസ്മരിയ്ക്കും—മനുഷ്യനാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട പാപത്തെ ഓർമ്മപ്പെടും. പിഞ്ചുകൊണ്ട്—കുഞ്ഞുവയസ്സിൽ—മുട്ടപ്പ്—ചുവപ്പുനിറം.

3. താരകം—നക്ഷത്രം. തദീയജനം—അവന്റെ (യേശുവിന്റെ) ജനം. മനസ്സമസ്തം—മനസ്സിലെ ഇടത്.

4. തദന്യലോകം. —കണ്ണുകൾക്കു മുമ്പെത്താത്ത ആ ജനം.

5. പൈതൽ (യേശു)—നവപ്രസ്തോതവ്യദിവ്യഭൂതികളുള്ളവർ—പുതിയതും സ്തുതിയ്ക്കത്തക്കതും ദിവ്യവുമായ ഭൂതി (ശോഭ)യുടെ കളുത്തവർ (കിളിത്തൂക്കർ). അപേതഹൃത്തായ ജഗത്തു—കരുണയില്ലാത്ത ലോകം. ഹൃത്താരുകൾ ഹൃദയങ്ങളാകുന്ന താരകർ.

7. സ്ലേഹമവം — സ്ലേഹമെന്ന യുദ്ധം. ജവാൽ—വേഗത്തിൽ. ജയവൈജയന്തി—ജയക്കൊടി.

8. ദിഭക്ഷ — കർമ്മങ്ങൾ ആരിക്കുന്നവർ.

9. മഞ്ജുത — മനോഹരതപഃ മഹസ്സ്—തേജസ്സ്. സ്വകീയമാർഗ്ഗീയസുഗീയമാനഗുണങ്ങൾ—തന്റെ മാർഗ്ഗത്തെ സംബന്ധിച്ചതും നല്ലപോലെ ഗാനംചെയ്യപ്പെടുവാൻ (പ്രകീർത്തിക്കപ്പെടുവാൻ) യോഗ്യവുമായ ഗുണങ്ങൾ.

10. സുഗമം — നല്ലപോലെ ഗമിക്കപ്പെട്ടവൻ യോഗ്യം, സുഗമം എന്നർത്ഥം. രമ്യം—മനോഹരം.

11. നാകപുരി — സ്വർഗ്ഗനഗരം.

13. അപകിലസ്തേഹമയുഖം — നിഷ്കളങ്കമായ സ്തേഹത്തിന്റെ കിരണം. കൈശോഭകമാനസാന്തം—കിരണമെന്ന (സീതാവിന്റെ) കരൾ. തണുത്ത—താമരപ്പൂവ്.

14. വിനാശതാദിപ്തം—വിനാശതയുടെ കണ്ണാടി. വിശാലപോലം—കുളിയിൽ താല്പര്യമുള്ളത്. കപോലം—കവിരുത്തം. തദന്തരം—അതിന്റെ ഹൃദയം. സ്വർഗ്ഗീയസംഗീതതരംഗസംഗം—സ്വർഗ്ഗത്തിലെ സംഗീതത്തിന്റെ തിരകളോടുള്ള സമ്മേളനം.

15. അന്തരം—മാറ്റം. എന്നേ—എന്നാൽമാത്രമേ. സിദ്ധമവ്യ — കൈവരികയുള്ള. സ്വാഭാജനസമ്മേളനഭോഗ്യയോഗം—സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പ്രേമവാസുള്ള ഭോഗ്യത്തിനുള്ള യോഗം.

17. സ്തംഭനീഭം—തുണപോലെയുള്ളത്.

20. വിക്രാന്തി—വിക്രമം. സിംഹാസനോപാന്തം—സിംഹാസനത്തിന്റെ സമീപസ്ഥലം.

21. സൽക്രിയ — നല്ല പ്രവൃത്തി. നിരീക്ഷ്യം — കാണപ്പെടത്തക്കതും. ചുല്ലസുമന്ദരം — വിടന്ന് പുഷ്പങ്ങൾ.

22. സരസോദ്രം — സുതന്ധംനിറഞ്ഞതും. മധുളികാദം—തേൻകൊണ്ടു നനഞ്ഞതും.

24. ദിവം—സ്വർഗ്ഗത്തെ.

II

1. കരിശിനരികെ നിന്നിരുന്ന സെയിൻറ് ജോൺ എന്ന ശിഷ്യനോടു് “അതേ, നിന്റെ അമ്മ” എന്നു യേശു അരുളിച്ചെയ്യുന്നുണ്ടായി. മറിയത്തെ മാനവലോകത്തിന്നു മതാവായി നല്കിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രഖ്യാപനമായിരുന്നു അത്.

2. ജയവതി — ജയശാലിനി. ജഗദംബ — ലോകമേ
തറവ്. പ്രണയമയ സുമന്ദരം—സ്നേഹസമുദ്രവളയ പൂപ്പു
ങ്ങൾ. ആത്മചാടി—അത്മാവാകുന്ന ഉദ്യാനം.

3. അകസ്താൻ — അവിചാരിതമായിട്ട്. പ്രിയജനനീ
പരിരംഭണം—പ്രിയപ്പെട്ട അമ്മയുടെ ആലിംഗനം. ഗാനമ
ധൂളി—ഗാനമാകുന്ന മധൂളി (തേൻ)

4. മണിരവരമണിയഗാനമധുപീലഹരി—മണിയൊള
പോലെ മനോഹരമായ ഗാനമധുവിന്റെ ഭക്തി. ലംസ്യം—
നൃത്തം. തദ്വചിദിതി—അതിന്റെ മേൽഭാഗത്തു്.

6. വിചവെൻമ — മഞ്ഞുകട്ടപോലെ വെളുത്തവണ്ണം.
അനഖത—നിഷ്കുലകൃത. വിയത്തു്—ആകാശം.

7. ദൈവപ്രണയവിവസപദഃപ്രകരങ്ങൾ—ദൈവസ്നേഹ
മാകുന്ന സൂര്യന്റെ പ്രഭാതകിരണങ്ങൾ.

8. പദം—പാർ. കനകതപം—സപ്തവെയിൽ.

9. കപോതകം — കുഞ്ഞുമാടപ്പൂവ്. പേതലാഭം — മ
നോഹരമായ ശോഭയോടെ.

10 സരഭ്യം—സുഗന്ധം. നിർവ്വപ്രണയമന്ദധരസ്വ
രങ്ങൾ—അമൃതമായ സ്നേഹമാകുന്ന തേനീന്റെ ഭാരത്തെ വ
ഹിക്കുന്നവ.

11. നെയിത്രി—അമ്മ. അനഖം—നിഷ്കുലകൃത. ആത്മ
പ്രിയത—ആത്മസ്നേഹം.

12. പരിരംഭണം — ആശ്ലേഷം. സുഷമ — ശോഭ. ഹി
മോപമാവനമ. — മഞ്ഞുകട്ടയ്ക്കു തലമായ വെണ്മ.

13. വിചാറന്തരംഗം — നിർമ്മലമായ മനസ്സ്. വിശ്രമ
പുഷ്പവാടി—വിശ്രമത്തിനുള്ള പൂങ്കാവു്.

14. സല്ലപിഷ്ഠേ—സംഭാഷണം ചെയ്യുന്ന നേരത്തു്. നി
ഭൃതം—മന്ദം. നിർഗളിപ്പു — പ്രവഹിക്കുന്നു. കളമകരദന്ധ
രീധുരീണഗാനം—സുമധുരമായ തേൻപ്രവാഹത്തിന്റെ ഭാര
ത്തെ വഹിക്കുന്ന ഗാനം.

15. ഭൂതം—എററവും.

16. നിതാന്തനാളം—എററവും താണതു്. പരിണതഫല വായ്പു്—പാകംവന്ന ഫലങ്ങളുടെ സമുദായി.

17. തലീത—ആഴം.

18. പ്രണയശിഖിശിഖാഞ്ചലങ്ങൾ — പ്രണയമറകുന്ന ശിഖി (അഗ്നി)യുടെ ശിഖ (ജ്വാലയുടെ) അഞ്ചല(അറ്റ)ങ്ങൾ

19. വിരചിഷ്ടക—നിർമ്മിഷ്ടക.

20. വിശ്വേശ്വരഭൂപിംനികടം — ദൈവത്തിന്റെ സിംഹാസനസമീപം. നിയതം — നിശ്ചയം. നിർവ്വണനിരോധം—മോക്ഷംകൊണ്ടുള്ള ശാശ്വതസന്തോഷം.

III

1. കുററും വെയിലുമേറും സ്വച്ഛന്ദം വളരുന്ന പുഷ്പങ്ങളാണല്ലോ പരിപുഷ്പങ്ങളായിരിക്കുക. സ്നേഹംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ക്രിസ്തുവിന്റെ ഹൃദയത്തെ അത്തരം പുഷ്പങ്ങളോടു ഉപമിക്കുന്നു.

2. “ഞാൻ വയലിലെ പുഷ്പവും താഴ്വരകളിലെ ലീലിയുമാകുന്നു” എന്നു പാട്ടുകളുടെ പാട്ടിൽ(Canticle of Canticles 2. —1) പറയാപ്പട്ടിരിക്കുന്നതാണ് ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർത്തിലെ വിവക്ഷ. വയൽപ്പുഴിന്റെ സൗഭാഗ്യം ആർക്കും ആസ്വദിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. അതുപോലെ ക്രിസ്തുവും “തന്നെത്തന്നെയെല്ലാർക്കും കൊടുക്കുന്നവനാണ്” എന്നു പറയുന്നു.

3. ക്രിസ്തു ഒരാളുടെ വിജ്ഞാപവും വീരതയും നോക്കിയിട്ടാണോ അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നതു്? വിജ്ഞാപവും വീരതയുമാണ് അവിടുന്ന് അന്വേഷിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ വക ഗുണങ്ങൾ തികച്ചുള്ള “സിദ്ധരും ദൈവഭൂതരും” അവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ ധരോളമുണ്ടല്ലോ. ആ സ്ഥിതിയ്ക്ക് എത്രയും നിസ്സാരനായ മനുഷ്യരെ സ്നേഹിക്കുന്ന ക്രിസ്തുവിന്റെ നേട്ടം വിജ്ഞാപവും വീരതയുമല്ലോ എന്ന് താല്പര്യം.

4. വൈതുലപുത്തിൻ മഹാദർശം — വിതുലതയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു വലിയ കണ്ണാടി, സാനാമാലതി—താഴ്വാരത്തിലെ പിച്ചുകം. ക്രിസ്തുവിനെ കുഴിഞ്ഞ ഗ്ലോകങ്ങളിൽ താഴ്വാരത്തിലെ പച്ചപ്പമായി ഉപമിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ പച്ചപ്പത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മനോഹരമായ ഒരു മഞ്ഞുതുള്ളിയാണ് വി. കൊച്ചുതരേരയെന്നു ഇവിടെ പറയുന്നു. മഞ്ഞുതുള്ളിയുടെ വിതുലിയും, അതു് ഏതു സാധനത്തെ പ്രാപിക്കുന്നുവോ അതിന്റെ വണ്ണത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന സ്വഭാവവും പ്രസിദ്ധം. വിതുലി മുതലായ തുണങ്ങൾക്കൊണ്ടു കൊച്ചുതരേരയുടെ ക്രിസ്തുവിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാനം ലഭിച്ചുവെന്നു സാരം. വിജ്ഞാപവും വീരതയുടേയും, വിതുലിയുമാണ് ക്രിസ്തു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്ന് വീണ്ടും ധ്വനി.

5. ഇനി ആ വിതുലിയുടെ ലക്ഷണങ്ങളിൽ ഒന്നായ അനാഡംബരതയേയുമാണ് കീർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നത്. അനാഡംബരത—ആഡംബരം ഇല്ലായ്മ. ഈ തുണത്തിന്റെ മഹാത്വം മനുഷ്യരെ മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്, "യേതു വാരെഴുന്ന (മനോഹരമായ) വയൽപ്പുവായിത്തീർന്നതെന്നു പറയുന്നു. വയൽപ്പുവ് സ്വയം മനോഹരമാണെങ്കിലും കൃത്രിമമായ യാതൊരു ആഡംബരവും കൂടാതെയാണല്ലോ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. കേമമായ തോട്ടമോ മറ്റു വട്ടങ്ങളോ ഒന്നും വയൽപ്പുവിന് ആവശ്യമില്ലെന്നു സാരം. ഒരു കുലിഞ്ഞൊഴുത്തിൽ ജനിച്ചു ഉണ്ണി ഈശോയുടെ അനാഡംബരത വ്യക്തമാണല്ലോ.

6. അനാഡംബരതാലത — അനാഡംബരതയാകുന്ന വള്ളി. ഈ ലത എന്നും ഭൂഷയായി (അലങ്കാരമായി) ധരിക്കുന്ന മൂന്നു ദളങ്ങൾ (തളിരുകൾ) ഉണ്ടെന്നു പറയുന്നു. ലഘുതാപം, വിനയം, സ്നേഹം എന്നിവയുമാണ് ആ ദളങ്ങൾ.

7. ത്രിതൂണാത്മിക — മൂന്നു തുണങ്ങളോടുകൂടിയ, കൊടി — വള്ളി. മേല്പറഞ്ഞ മൂന്നു തുണങ്ങളോടുകൂടിയ അനാഡംബരതയാകുന്ന ലത വിതുല കൊച്ചുത്രേസ്യയിൽ വളർന്ന് മനുഷ്യരുടെ ആത്മാവുകൾക്കു പേരലമായ (മനോഹരമായ) ഫലത്തെ നൽകുന്നു.

8. സ്റ്റേഫവെണ്ണിലാവ് — സ്റ്റേഫമറകുന്ന ചന്ദ്രിക. മുൻ പറഞ്ഞ മൂന്നു ഗുണങ്ങളിൽ ഒന്നായ സ്റ്റേഫത്തേക്കുറിച്ചാണ് ഇവിടെ പ്രത്യേകം പറയുന്നത്. വി: കൊച്ചുത്രേസ്യായുടെ കരംതരികൾ (മനസ്സാകുന്ന ചന്ദ്രൻ) സ്റ്റേഫമറകുന്ന ചന്ദ്രികയാൽ ഉണ്ണിയേന്തവിനെ ആകർഷിച്ചിട്ട് നിഷ്കളങ്കം ശോഭിച്ചു. ചന്ദ്രനു കളങ്കമുള്ള സ്ഥിതിയ്ക്ക് അതിനേക്കാൾ ഉൽകൃഷ്ടമാണ് വി: കൊച്ചുത്രേസ്യായുടെ ഹൃദയമറകുന്ന ചന്ദ്രൻ എന്നു കർണിക്കൻ “വിളംബരീ നിഷ്കളങ്കമായി” എന്നു എടുത്തുപറയുന്നു.

9, 10, 11, 12, 13. ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽ വി. കൊച്ചുത്രേസ്യായുടെ വിനയം, ലഘുത്വം എന്നിവയെക്കുറിച്ചു കീർത്തിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉണ്ണിയേന്തയുടെ തൂക്കത്തിൽ താൻ ഒരു കളിപ്പന്തായിത്തന്നുവെന്നു വി. കൊച്ചുത്രേസ്യ “സ്വയംകൃതചരിത”ത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

14. പരിശുദ്ധകുടുംബം — യേനൂവും മറിയവും സെയിൻറ ജോസഫും ഉൾപ്പെട്ട തിരുക്കുടുംബംതന്നെ. ഗർഭസ്ഥം — ഗർഭസ്ഥജീവിതം. തൂക്കുടുംബത്തിന്റെ അനന്തരംബരത പ്രസിദ്ധം.

15. ഭിത്തികൾക്കുറണ്ടുമാത്രം ഒരു കരംഗൃഹം കരംഗൃഹമാകുന്നില്ല. നിർദ്ദോഷികൾക്കും ഹൃദയേന്തയുള്ളവർക്കും കരംഗൃഹം രമ്യമാണായിരിക്കും. “Stone walls do not make a prison-Nor iron bars a cage” എന്നുണ്ടല്ലോ. ദുഃഖത്തിലാണെന്നും നിരോധനത്തിലാണെന്നും എന്ന് പൂർവ്വശ്ലോകത്തിൽ പറഞ്ഞതിനെ ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വരൂപം ഉദാഹരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭിത്തികൾക്കു ഒരു കുടുംബത്തെത്തീർപ്പാനും കഴിയുകയില്ലെന്ന് ഉത്തരരൂപത്തിൽ പറയുന്നു. കെട്ടിടത്തിന്റെ മഹാത്മ്യത്തിലും മറുമല്ലാ കുടുംബത്തിന്റെ മഹാത്മ്യം അറിയിക്കുന്നതെന്ന് സാരം.

16. മനോവിജ്ഞാണങ്ങൾ—മനസ്സാകുന്ന വിജ്ഞാണങ്ങൾ. (കമ്പികൾ)

19. ഭാസ്യം—ഭാസവൃത്തി. സർവ്വസ്വഭാവം—സകല സമ്പത്തിനെയും ഭാസം ചെയ്യുന്നത്.

20. മർത്വരേ—മനുഷ്യർ മാത്രം.

21. സരോവരം—ശ്രേഷ്ഠമായ സരസ്സ് (തടാകം.) നക്ഷത്രകളായി—നക്ഷത്രങ്ങളോടുകൂടിയ നക്ഷ്വി (ആകാശത്തി)ന്റെ രശ്മി (ശോഭ). മലയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞങ്ങ—മരുവുന്ന സരോവരം—എന്നു പറയുമ്പോൾ ലോകദൃഷ്ടിയിൽനിന്നു മറഞ്ഞു സമ്പ്രദേശത്തിൽ സമ്പ്രസിക്കുന്നവരുടെ കാർമ്മയാണ് നമുക്കുണ്ടാവുക. അങ്ങനെയുള്ള സരോവരം പ്രകാശിക്കുന്നത് സ്വർഗ്ഗീയശോഭകൊണ്ടു മാത്രമാണെന്നും പറയുന്നു. ആ ഇണം ചെറുപ്പത്തിന് എത്രത്തോളം ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്ന് അടുത്ത ജ്ഞാതരിൽ കാണാം.

22. ഗന്ധധാരണി—സമരഭ്യസമുദ്ധി.

24. അപാഠം—കടക്കണ്ണു.

IV

1. അവയ്യം—ഔദ്യോഗികം, —ഉദ്യോഗ, അസ്സമീക എന്നുള്ളതാണ് അവയുടെ തൊഴിൽ.

2. സാദാ — താഴ്വര. പൂർവ്വവരിരണി — വലിയ കടൽ. ഗംഭീരതരങ്ങൾ—വളരെ ആഴമുള്ളവ.

3. സ്ഥിതിയിൽ—വിടരുമെങ്കിൽ.

4. താരകം — നക്ഷത്രം. സുസ്തേഹി — നല്ല സ്തേഹമുള്ളവൻ. പുതം — പരിശുദ്ധം. ജഗദപരമോത്രവേദ്യം — ഇതരപരമാത്രം അറിയപ്പെടുന്നത്.

5. ഉതതേജസ്സ്—വലിയ ശോഭ.

6. വാഞ്ചിതം — ആശ. സ്ഫുടശോഭം — തെളിഞ്ഞ

ശോഭയോടെ. അഭയമവാനി — ദിവ്യമായ അഗ്നി. നിർ
രം — ഏറ്റവും.

7. ഹരിയ്ക്കുതാൽ — അപഹരിയ്ക്കുതാൽ.

8. മലർവൃഷ്ടി — പൂമഴ. ദൈവികപ്രണയാഗ്നി — ദൈ
വസ്തേഹമരുന്ന അഗ്നി.

9. നരകാപ്തി — നരകപ്രാപ്തി. അവനം — രക്ഷ. അ
രോഷവന്ദ്യ — എല്ലാവരും വന്ദിയ്ക്കത്തക്കവരും. പ്രണയപ്ര
ദീപിക — സ്തേഹമരുന്ന വിളക്കു്.

10. കരയറ — കളങ്കമില്ലാത്ത. കലാഗുണങ്ങൾ — കലാ
വിദ്യകളുടെ ഗുണങ്ങൾ; കലകളുടെ (ഷോഡശകലകളുടെ),
ഗുണങ്ങളെന്നും. ശീതളഭാവരമ്യ — ശീതളമായ സ്വഭാവം
കൊണ്ടു മനോഹരം.

11. പാഠീസ്ത തുരങ്കപുളി — ഗുഹാസിലെ പ്രധാന
നഗരമായ പാഠീസ്സിലെ ജെയിൽപുളി. ഛാതകൻ — കൊ
ലയാളി.

12. പട്ട — സമത്വം. ക്ഷത്രഭൂതിപ്രചാരണം — മന
സ്സിനെ മലിനപ്പെടുത്തുന്ന കൃതികൾ എഴുതി പ്രചരിപ്പിയ്ക്കൽ.
ഖലഗുത്ഥം — ഭൃഷൂന്റെ ഹൃദയമാകുന്ന തടം. വൈദ്യഷീല
ത — വിദ്വത്ത്വമാകുന്ന വള്ളി. കാകോളമലാനവിധ — വിഷ
ക്കായ് നിറഞ്ഞതു്.

13. എളുതോ? — സാധ്യമോ? സൂത്രകരപ്രവേശനം —
സൂത്രന്റെ രശ്മികളുടെ കയററം.

14. പരിഭാഷണം — ചൊയത്തക്കതു്.

15. അഭയുത്തൻ — ഏറ്റവും ഭയങ്കരി. നരകോചിത
ഗന്ധജീവിതസ്ഥിതി — നരകത്തിന്നു യോജിച്ച നിന്ദനീയ ജീ
വിതഗതി. പുച്ഛാധികം — മുമ്പത്തെക്കാൾ.

16. അപ്പരി — ആ പട്ടണം. അഗ്നിക്കൈലം — അഗ്നി
പത്മം. അവിചാരിതമായിട്ട് പൊട്ടി ജനേപദവമേല്പി
ക്കയാണല്ലോ, അഗ്നിപത്മത്തിന്റെ പതിവു്.

17. അറുപ്തം—പാപം. തവിയ്ക്കു—വ്യസനിയ്ക്കു.

18. കൃത്യമനുഷ്ഠി—ചെയ്യപ്പെട്ട ഭദ്രവൃത്തികളെ മറച്ചവയ്ക്കൽ. സമുദായം—അത്യന്തമാമുള്ളവൻ. ദരിതം—പാപം.

19. വനവാസി — കുട്ടിയ്യ. കന്യാകലമേലിമാലി ക—കന്യാകളുടെ കലത്തിന്നു് ശിരോലങ്കാരമായവർ (എറ്റവും ശ്രേഷ്ഠരായ കന്യാകൾ.)

20. ഹതസൽഗതി—മനിയ്ക്കു (നശിപ്പിയ്ക്കു)പ്പെട്ട സൽഗതിയോടുകൂടിയവൻ. ദർശിതമുക്തൻ — ദർശനത്തിൽനിന്നും മോചിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ. ഹൃദി — മനസ്സിൽ. അനുഭവൈകപരായണാത്മിക—അനുഭാവത്തിൽ (ഭീനദയയിൽ) ഏകത പ്രായമായവർ.

25. പിഴച്ചതിനെപ്പറ്റിയശൽപ്പെടുക — ചെയ്തപോയതെറ്റിനെ ഓർത്തു പശ്ചാത്തപിയ്ക്കുക. അതളി—നൽകി.

26. വധവാസരം — കൊലനടത്താനുള്ള ദിവസം. നിതരം—എറ്റവും. നിബദ്ധീവേച്ച—ഇടതിങ്ങിയതായിത്തീർന്നു. വൻജനസമൂഹമനിർത്ഥരങ്ങൾ—വലിയ ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ വരവാകുന്ന പ്രവാഹങ്ങൾ.

27. അദയപ്രേരിതയാനമേഷുൻ—ദയകൂടാതെ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട (ഉന്തിയും തള്ളിയും നയിക്കപ്പെട്ട) ഗമനത്തോടുകൂടിയവൻ. ഹതഭവ്യൻ—ഭോഗ്യമൊക്കെ നശിച്ചവൻ. വിധിപോൽ—നിയമപ്രകാരം. തുഷ്കമരംപ്രവിഷുൻ—തുഷ്കമരത്തെ പ്രവേശിക്കപ്പെട്ടവൻ.

28. നിജവേഷ്ഠനി — തന്റെ വീട്ടിൽ. നിഞ്ചലം — ഇളകാതെ. അഖിലേശ്വരൻ—ദൈവം. അർത്ഥനാർദ്ദ—പ്രാർത്ഥനയിൽ അലിഞ്ഞവർ.

30. വികാരം—മാറ്റം. ചിത്രം—അളക്കൽ.

31. അശ്വപുർവ്വം—കണ്ണനിരോടുകൂടെ.

32. ഭവൽപരപം — നിന്റെ പരപം. മൃത്യുസൂത്രം — മരണശ്ലാഘ്.

33. സ്തോമം—കൂട്ടം. ധ്രുവം—നിത്യം.

V

1. നിദ്രം—ഏറവും. അവിഷയം—അതോദാരം. ഏതത്—ഏതയും. അമേന്യം—അറിയപ്പെടാത്തത്. സ്വകീയപ്രണയിജനഹിതാർത്ഥം—തന്റെ സ്നേഹിതനുള്ളതെങ്കിലും ഇഷ്ടത്തിനുവേണ്ടി.

2. അമന്ദപ്രാർത്ഥനാസക്തി—ഭയമുള്ള പ്രാർത്ഥനയിൽ താല്പര്യം. സുവിമലം—നല്ലപോലെ നിമ്നം.

3. ചിന്താരതം—ചിന്താസമൂഹം. വിധതി—വിധത്തിൽ (ആകാശത്തിൽ) ചിറകൊളി—ചിറകിന്റെ ശോഭ.

4. ആശാരതം—ആശയാകുന്ന കിരമാല. ആനന്ദവൃഷ്ടി—സന്തോഷമഴ.

5. സ്വപ്നം—സ്വപ്നസ്ഥാനം. ആത്മപാതം—ആത്മാവാകുന്ന കപ്പൽ. പ്രസ്തുതം—നല്ലപോലെ വാക്യപ്പെടുത്താവൻ.

6. പെരുളിൻ—കൊച്ചുതരേഴയുടെ മുത്ത സഹോദരി. അരുണകിരണധൂതൻ—അരുണമായ (മുവപ്പനിറമുള്ള) കിരണങ്ങൾ (രശ്മികൾ) ഉടെ ഭാരത്തെ വഹിക്കുന്നവൻ. ധൂതൻ, ധൗതരേയൻ, ധൂരിണൻ, ധൂരന്ധരൻ എന്നീ പദങ്ങൾക്കു് ധൂരിനെ (ഭാരത്തെ) വഹിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

7. സവിധത്തിൽ—അവിധേ. സാഗ്രമായ്—ഇടതിങ്ങിയതായി. ഉദ്വിപ്ലമാക്ഷി—നല്ലപോലെ ശോഭിപ്പിച്ചു. കതിരവൻ—സൂര്യൻ. ആലക്ഷ്യമായി—ഭിഷ്ടിക്കു വിഷയമായി.

8. പട്ടത—സാമന്ത്രി. പാതകം—ചെറിയകപ്പൽ. സ്വർപ്പരീ—സ്വർഗ്ഗനഗരം. സ്വപ്നേതഃപ്രണയവേദി—തന്റെ

ഏതെങ്കിലും മറ്റൊരു രവി (സൂര്യൻ). യാനഭാവം — ഗമനസാ
ഭാവം.

9. പ്രഥമം — ഒന്നാമതായി. അനന്തരം പക്ഷമായ് —
അനന്തരായം കൂടാതെ. പദം — വാക്ക്. അചിരാൽ — വേ
ഗത്തിൽ. നിത്യസങ്കേതം — ശാശ്വതരക്ഷാസ്ഥലം. മനോ
വാക്യകർമ്മം — മനസ്സുകൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും കർമ്മം കൊ
ണ്ടും ഉള്ള ഉദ്യമം. സ്വപ്നം — 'സ്വപ്നം' എന്ന വാക്ക്. സ്വ
പ്നം എന്ന പദം (വാക്ക്) ആണല്ലോ കൊച്ചുത്രേസ്യർ ആ
ദ്യം വായിക്കുവാൻ പഠിച്ചത്.

10. ദുരിതഹരൻ — പാപത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവൻ. അ
നുപദം — അടിക്കടി. സ്വയം — താനേതന്നെ. വാഞ്ചിതം —
ആഗ്രഹം. നിരതൻ — ബദ്ധശ്രദ്ധൻ. തല്പരൻ — ആ
സ്ഥാനത്തിന് അർഹൻ.

16. അനുക്രമം വായ് — ദയയുടെ വർദ്ധന. ശൈശവം —
ദാസ്യം. മനുജഹൃദയസ്തോമഹാത്രാസം — മനുഷ്യരുടെ മ
നസ്സിൽ തട്ടിപ്പറപ്പടുന്ന സ്തോമത്തിന് പാത്രങ്ങൾ. സൂതരി
കൾ — പുണ്യശാലികൾ. തന്തുവിൻ — സ്വന്തം ജീവൻ. സ്തോ
മസംരക്ഷണാർത്ഥം — സ്തോമത്തിന്റെ സംരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി.

17. സമഹിതകാർ — ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ കാർ. ത
ധിരം — രക്തം. അയസ്സ് — ഇരുമ്പ്.

18. ധൃത്തൻ — ദുർമ്മർദ്ദികൾ. വിമലം — നിർമ്മലം. ഉ
ത്തംസമത്തം — ശിരോലങ്കാരരത്നം.

19. അനന്തം — നിഷ്കളങ്കം. അയനം — മാർഗ്ഗം. ത്വ
ഗം — ദാനം. അയനം — എളുപ്പത്തിൽ. അധ്വാനിൻ —
വഴിപോക്കൻ. പാഥേയം — പൊതിച്ചോർ. വഴിയൊര
ക്കാര പൊതിച്ചോർ കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോവാൻ ഉദ്ദേശം. ഇവി
ടെ പറയുന്ന യാത്രക്കാരെ പൊതിച്ചോർ അനുസംബര
ക എന്നു തന്നെയാണ്.

20. താതൻ — അച്ഛൻ. തായ — അമ്മ. തന്റേൻ —
മക്കൾ. നിറംവെപ്പു — അമൃതമായ പുഷ്പം. അനന്തരം
കാര്യം — നിഷ്പക്ഷമായ ആരോണം. ആതങ്കം — ടിപ്പം. സൈ
യുദ്ധസമാധാനപ്രസാദങ്ങൾ — സൈന്യവും (നന്മനസ്സും) സ
മാധാനവും പ്രസാദവും (സന്തോഷവും). പ്രതാപകാലഹസ്സം
— പ്രഭാതകാലത്തെ ശോഭ.

